

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022-2025

(skrajne daty)

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Żywnienie w chorobach metabolicznych i chorobach przewodu pokarmowego
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu, Zakład dietetyki
Kierunek studiów	Dietetyka
Poziom studiów	I stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok III, semestr V, VI
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy
Język wykładowy	Polski
Koordynator	mgr Kacper Helma
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	mgr Barbara Skarbek, mgr Kacper Helma, dr Aneta Sokal

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
III	-	-	-	-	-	50	25	-	2+2
IV	-	-	-	-	-	25	-	-	1
Razem	-	-	-	-	-	75	25	-	5

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Semestr I – zaliczenie z oceną

Semestr II – zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa wiedza z zakresu patomechanizmu chorób metabolicznych i chorób przewodu pokarmowego oraz żywienia w tych jednostkach chorobowych.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Poznanie praktycznej wiedzy dotyczącej zasad żywienia w chorobach metabolicznych, ze szczególnym uwzględnieniem dietoterapii w cukrzycy, nadwadze i otyłości.
C ₂	Poznanie praktycznej wiedzy dotyczącej zasad żywienia w chorobach przewodu pokarmowego, ze szczególnym uwzględnieniem chorób wątroby i dróg żółciowych, chorób trzustki, jamy ustnej i przełyku oraz zaburzeń czynnościowych przewodu pokarmowego.
C ₃	Rozpoznawanie ryzyka chorób metabolicznych i chorób przewodu pokarmowego u pacjentów oraz wpływ profilaktyki na ich zapobieganie.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student objaśnia patomechanizm chorób metabolicznych i chorób przewodu pokarmowego.	K_Wo4
EK_02	Student klasyfikuje i omawia założenia diet stosowanych w różnych stanach chorobowych przewodu pokarmowego i w chorobach metabolicznych.	K_Uo3
Ek_04	Student ocenia indywidualne zapotrzebowanie na energię i składniki odżywcze u osoby z chorobami przewodu pokarmowego i chorobami metabolicznymi.	K_Uo3, K_Wo8
EK_04	Student przeprowadza z pacjentem wywiad skategoryzowany i uzyskać wszystkie niezbędne informacje do przygotowania zaleceń żywieniowych.	K_Uo8
Ek_05	Student przeprowadza edukację żywieniową.	K_Uo6, K_Wo7
Ek_06	Student planuje, wdraża i ocenia jadłospisy stosowane w żywieniu osób z chorobami przewodu pokarmowego i z chorobami metabolicznymi.	K_Uo3

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Ek_07	Student wykazuje postawę poszanowania praw pacjenta i bezpieczeństwa pracy.	K_Ko1, K_Ko4, K_Ko5

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Żywienie w chorobach jamy ustnej i przełyku. Zastosowanie diet o zmiennej konsystencji. Planowanie diety.
Żywienie w chorobach żołądka i dwunastnicy.
Żywienie w chorobach jelita cienkiego i grubego.
Żywienie w chorobach miększu wątroby w zależności od stanu wydolności. Hemochromatoza, choroba Wilsona.
Żywienie w zapaleniu pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych.
Żywienie w ostrym i przewlekłym zapaleniu trzustki.
Cukrzyca - przyczyny, objawy, rodzaje, rozpoznawanie, powikłania, zalecenia żywieniowe. Cukrzyca jako choroba metaboliczna oraz cywilizacyjna.
Dna moczanowa- przyczyny, objawy, rozpoznanie, zalecenia żywieniowe.
Hiperlipidemie- przyczyny, rodzaje, rozpoznanie, powikłania, zalecenia żywieniowe.
Nadwaga i otyłość – przyczyny, skutki, metody przeciwdziałania wśród różnych grup ludności.

3.4 Metody dydaktyczne

Zajęcia praktyczne: praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), opisy przypadków, zadania obliczeniowe, przeprowadzanie edukacji żywieniowej indywidualnej i grupowej.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych

	(np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	(w, ćw, ...)
EK_01	KOLOKWIIUM, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
EK_02	KOLOKWIIUM, PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
Ek_04	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
EK_04	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
Ek_05	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
Ek_06	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
Ek_07	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zajęcia praktyczne:

1. pełne uczestnictwo i ocena aktywności studenta w czasie zajęć,
2. ocena przygotowania do zajęć,
3. dyskusja w czasie ćwiczeń,
4. metoda projektu
5. zaliczenie cząstkowe

Zakres ocen: 2,0 – 5,0

Ocena umiejętności

5.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest bardzo dobrze przygotowany, dobrze omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, potrafi zaplanować i wdrożyć leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

4.5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, poprawnie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, potrafi zaplanować i wdrożyć leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

4.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest poprawiany, omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, potrafi zaplanować i wdrożyć leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

3.5 – student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala na całościowe przedstawienie omawianego problemu, dostatecznie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, planuje i wdraża leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

3.0 – student uczestniczy w zajęciach, dostatecznie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, planuje i wdraża leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

2.0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wypowiedz są niepoprawne merytorycznie, niedostatecznie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, ma problemy z zaplanowaniem leczenia żywieniowego dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	75+25
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	3
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	22
SUMA GODZIN	125
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	5

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	60
zasady i formy odbywania praktyk	Zgodnie z informacjami zawartymi w Dzienniczku Kształcenia praktycznego dla kierunku Dietetyka I stopnia

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. CIBOROWSKA H., RUDNICKA A.: DIETETYKA: ŻYWIENIE ZDROWEGO I CHOREGO CZŁOWIEKA. WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, WARSZAWA 2021.
2. GAWĘCKI J.: ŻYWIENIE CZŁOWIEKA. PODSTAWY NAUKI O ŻYWIENIU. WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN, WARSZAWA 2017.
3. GRZYMISŁAWSKI M., GAWĘCKI J.: ŻYWIENIE CZŁOWIEKA ZDROWEGO I CHOREGO, TOM 2. WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN, WARSZAWA 2019.

4. PAŃKOWSKA E.: CUKRZYCA: PERSONALIZACJA TERAPII I OPIEKA NAD PACJENTEM. WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, WARSZAWA 2017.
5. DIETOTERAPIA / DARIUSZ WŁODAREK, EWA LANGE, LUCYNA KOZŁOWSKA, DOMINIKA GŁĄBSKA. - WYD. 1, 3 DODR. - WARSZAWA : WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, 2015.
6. Marian Grzymisławski (red.). Dietetyka kliniczna. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019.
7. PeckenPaugh NJ: Podstawy żywienia i dietoterpia, Edra, Wrocław 2015
8. Anne Payne, Helen Barker. Dietetyka i żywienie kliniczne. Elsevier Urban & Partner 2010, Wrocław 2013
9. Mirosław Jarosz. Normy żywienia dla populacji polskiej – nowelizacja. Instytut Żywności i Żywienia, Warszawa 2017
10. Marian Grzymisławski (red.). Dietetyka kliniczna. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019

Literatura uzupełniająca:

1. Interna Szczeklika 2018 / [zespół redakcyjny, redaktor prowadzący Piotr Gajewski et al. ; autorzy Zuzanna Aleksander et al.]. - 10. wyd. - Kraków: Medycyna Praktyczna, cop. 2018.
2. Diagnostyka laboratoryjna w dietetyce / Lucyna Ostrowska, Karolina Orywał, Ewa Stefańska, Magdalena Lech, Napoleon Waszkiewicz; redakcja naukowa Lucyna Ostrowska. - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018.
3. ZALECENIA KLINICZNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA U CHORYCH NA CUKRZYCĘ 2020, PTD.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej